

ULAPPA

Uudenmaan Lapsen ääni peruspalveluissa
Länsi- ja Keski-Uudenmaan kehittämisverkosto
ARVIOINTISUUNNITELMA

Merja Rapeli & Timo Turunen

04.03.2010

SISÄLTÖ

1 ULAPPA OSANA LAPSEN ÄÄNI KEHITTÄMISOHJELMAA.....	2
2 ARVIOINTI ETELÄ-SUOMEN LAPSEN ÄÄNI-OHJELMASSA	3
3 ARVIOINTI ULAPPA-HANKKEESSA.....	3
4 KEHITTÄMISPROSESSIN ARVIOINTI.....	4
5 TULOSTEN ARVIOINTI	5
<i>5.1 Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin palveluissa käytettävät menetelmät vahvistuvat</i>	<i>5</i>
5.1.1 Osallisuusmenetelmiä käytetään laajemmin kunnissa.....	5
5.1.2 Osallisuutta tukevien menetelmien käyttö lisääntyy palveluiden kehittämisessä.....	5
5.1.3 Kriisiosaaminen lisääntyy kunnissa	6
<i>5.2 Monisektoraalinen yhteistyö ja johtaminen vahvistuvat</i>	<i>6</i>
5.2.1 Lastensuojelupalveluiden tietojohdaminen ja kustannusten seuranta on kehittynyt kunnissa	6
5.2.2 Tietoperusta lasten terveydestä ja hyvinvoinnista vahvistuu kunnissa.....	7
5.2.3 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaprosessien arviointi ja seuranta vahvistuvat.....	7
5.2.4 Moniammatillinen yhteistyö ja johtaminen kehittyvät kunnissa	8
LIITTEET	9
<i>Liite 1. ULAPAN kehittämisprosessin arviointi</i>	<i>9</i>
<i>Liite 2. ULAPAN tulosten arviointi.....</i>	<i>10</i>

1 ULAPPA OSANA LAPSEN ÄÄNI KEHITTÄMISOHJELMAA

Etelä-Suomen alueella toteutetaan Lapsen ääni - kehittämisohjelma vuosina 2009-2011. Kehittämisohjelman suunnittelun lähtökohtana ovat olleet lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluiden kehittämistarpeet Etelä-Suomessa sekä valtakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelman (KASTE) tavoitteet.

Lapsen ääni – kehittämisohjelman päätavoitteena on lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääminen. Osatavoitteina ovat laaja-alaisen yhteistyön vahvistaminen sosiaali-, terveys-, sivistys- ja nuorisotoimen, muiden palvelutuottajien sekä kolmannen sektorin välillä palvelujen tuottamistapojen ja työskentelymenetelmien kehittämiseksi. Lisäksi kehitetään ja luodaan hyviä käytäntöjä ja kehitetään ammattilaisten osaamista ja asiantuntijuutta.

Lapsen ääni kehittämisohjelmassa on 13 alueellista ja kolme seudullista osahanketta. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden asiakastyötä kehitetään kahdella toimintalinjalla. Varhaisen tuen toimintalinjalla on kahdeksan pilottia, joiden tavoitteena on kehittää varhaista tukea ja ennaltaehkäisyä kuntien peruspalveluissa. Intensiivisen, nopean toiminnan linjalla on viisi pilottia, joiden tavoitteena on kehittää palveluita lastensuojelun tarpeessa oleville lapsille ja nuorille. Asiakastyötä kehittävien osahankkeiden lisäksi Lapsen ääni –ohjelmaa toteutetaan pääkaupunkiseudun, Länsi- ja Keski-Uudenmaan sekä Kaakkois-Suomen kehittämisverkostoissa. ULAPPA – Uudenmaan Lapsen ääni peruspalveluissa toimii kehittämisverkostona Länsi- ja Keski-Uudellamaalla.

ULAPAN päätavoitteena on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja osallisuutta. Kehittämisverkosto pyrkii vahvistamaan kuntien osaamista, tietoa ja näkemystä siitä, mitkä tekijät vaikuttavat lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointiin ja osallisuuteen. ULAPAN osatavoitteet ovat:

1. lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin palvelujen menetelmien vahvistaminen
2. monisektoraalisen yhteistyön ja johtamisen vahvistaminen

Osallisuuden vahvistamisen tavoite on nivottu sisällöllisten menetelmien kehittämisen ja monisektoraalisen yhteistyön ja johtamisen kehittämisen osa-alueeksi. Tällöin menetelmien kehittämisen sisältönä on myös osallisuutta vahvistavien menetelmien kehittäminen ja osaamisen vahvistaminen sekä tiedontuotanto. Lisäksi moniammatillisen yhteistyön ja johtamisen osa-alueeseen sisällytetään osallisuutta lisäävien rakenteiden kehittäminen ja johtaminen.

Osallisuus ULAPPA-hankkeessa tarkoittaa lasten, nuorten ja lapsiperheiden osallistumista hyvinvointitiedon tuottamiseen sekä mahdollisuuteen osallistua käyttämänsä palvelun suunnitteluun ja kehittämiseen. Tavoitteena on lasten, nuorten ja lapsiperheiden äänen kuuluminen ja vaikutus palveluita suunnattaessa ja kehitettäessä.

2 ARVIOINTI ETELÄ-SUOMEN LAPSEN ÄÄNI-OHJELMASSA

Etelä-Suomen Lapsen ääni-ohjelman arviointi toteutetaan usealla eri tasolla. Jokainen osahanke vastaa oman kehittämistyönsä sisällöllisestä arvioinnista. Kokonaisarvioinnista vastaa Lapsen ääni – ohjelman erikoistutkija. Viidessä osahankkeessa on omaa tutkimus- ja arviointiresurssia.

Etelä-Suomen Lapsen ääni -ohjelman kehittämistyö perustuu muutosteoriaan: kehittämistyön tulosten oletetaan näkyvän muutoksena asiakastasolla sekä palvelurakenteen tasolla. Muutosteorian pohjalta on kaikille osahankkeille laadittu loogiset viitekehykset, joissa tarkastellaan osahankkeiden tavoitteita, tuotoksia sekä välittömiä sekä lyhyen ja pitkän aikavälin tuloksia. Loogiset viitekehykset ovat pohjana sekä Lapsen ääni ohjelman kokonaisarviointille että osahankkeiden arvioinnille.

Arvioinnissa tarkastellaan asiakas- ja palvelurakennetta sekä kehittämisprosesseja. Kokonaisarvioinnin pääkysymyksenä ovat:

1. Parantaako ohjelmassa kehitetyt intensiiviset ja varhaisen tuen toimintamallit lasten, nuorten ja perheiden arkea ja hyvinvointia?
2. Miten ohjelmassa kuullaan ja osallistetaan lapsia ja nuoria?
3. Syntyykö moniammatillisella työotteella lapsia, nuoria ja perheitä tukevia toimintamalleja?
4. Kuinka moniammatillisia tiimejä johdetaan onnistuneesti?
5. Miten käynnistetyt verkostot toimivat ja mitä tuloksia niillä saavutetaan?
6. Etenevätkö ohjelman kehittämisprosessit tavoitteiden suuntaan ja suunnitelmien mukaisesti?

Lapsen ääni –ohjelman kokonaisarviointi tarkastelee ohjelmakokonaisuutta, ottaen huomioon toimintalinjakohtaiset erot ja mahdolliset alueelliset erot. Osahankkeissa on yksityiskohtaisempia arvioitavia asioita, jotka yhdistyvät kokonaisarvioinnin tiedontuotantoon. Yllä olevat arviointikysymykset kuitenkin ohjaavat kokonaisuutta.

3 ARVIOINTI ULAPPA-HANKKEESSA

ULAPPA-hankkeen arvioinnin voi jakaa kahteen osaan - kehittämispöytäkirjan arviointiin ja palvelurakennetulosten arviointiin. Arvioinnin keskeisin tehtävä on yhtäältä ohjata ja arvioida ULAPPA-hankkeen kehittämispöytäkirjan etenemistä keskeisten toimijoiden näkökulmasta ja toisaalta arvioida hankkeen tuloksia ja vaikutuksia.

Kehittämispöytäkirjan arvioinnin keskeisin tehtävä on ohjata hankkeen toteutusta tavoitteiden suuntaisesti sekä parantaa kehittämispöytäkirjan hallintaa ja toimenpiteiden tuloksellisista ja vaikuttavasta toteuttamisesta. Kehittämispöytäkirjan arviointia arvioidaan formatiivisesti, eli arvioinnin fokus kohdistetaan kehittämistoimintaan ja sen parantamiseen. Arvioinnin tavoitteena on, että jo hankkeen aikana opitaan yhdessä ratkaisemaan ongelmia ja suuntamaan toimintaa uudelleen, mikäli siihen on tarvetta.

Kehittämispöytäkirjan arviointi toteutetaan hanketyöntekijöiden ja ohjausryhmän itsearviointina sekä osana koko hankkeen arviointia hallinnoijan toimesta. Kehittämispöytäkirjan arviointi on esitetty tarkemmin luvussa 4 ja liitteessä 1.

ULAPPA-hankkeen tulosten arviointiin sisältyy ajatus prosessin rationaalisesta ja lineaarisesta luonteesta eli siitä, että määritetyillä toimenpiteillä saavutetaan haluttu vaikutus. Arvioinnin kohteena ovat tuloksien saavuttaminen. Tulosten arviointi on summatiivista arviointia.

Keskeiset kysymykset tuloksien osalta ovat:

1. miten hanke on edistänyt lasten ja nuorten palveluiden menetelmien kehittymistä?
2. miten hanke on edistänyt moniammatillista yhteistyötä ja johtamista? sekä
3. miten hanke on edistänyt lasten, nuorten ja lapsiperheiden osallisuutta?

Tulosten arvioinnissa tiedonkeruumenetelminä ovat verkostoissa toimiville tehtävät kyselyt ja tapahtumien itsearvioinnit. ULAPAN hanketyöntekijät kokoavat arviointitiedot. Tulosten arviointi on esitetty luvussa 5 ja liitteessä 2.

Viimeistään arviointitiedon raportointi- ja analysointivaiheessa määritellään arviointikriteerit. Vaikuttavuutta arvioidaan tarkastelemalla tulosten saavuttamista suhteessa toimintoihin ja hakemalla selityksiä sille, miksi ja miten tulokset ovat tai eivät ole toteutuneet. Tärkeää on arvioida, mitkä ovat olleet tuloksiin pääsemisen kannalta edistäviä ja mitkä estäviä tekijöitä.

4 KEHITTÄMISPROSESSIN ARVIOINTI

ULAPPA-hankkeessa kehittämisprosessin arvioinnin keskeisin väline on reflektiivinen itsearviointi, jota toteutetaan säännöllisesti koko hankkeen aikana työntekijöiden ja ohjausryhmän tasolla. Lisäksi prosessia arvioidaan hallinnoijan laatimalla puolivuositaisella kyselyllä. Hankeprosessin arvioinnissa huomiota kiinnitetään hankkeen tavoitteiden asetteluun ja niiden priorisointiin sekä konkreettisten toimenpiteiden määrittämiseen. Lisäksi arvioidaan hankkeen organisointia ja johtamista sekä kuntien yhteistyöryhmien merkitystä hankkeen tavoitteiden toteutumiselle ja toimintojen määrittämiselle. Itsearvioinnin fokus ja tehtävä muuttuvat hankkeen edetessä, tavoitteena on saada kumuloituvaa ja relevanttia tietoa kehittämistyön tueksi hankkeen eri vaiheissa. Kehittämisprosessin keskeisimpiä arviointikysymyksiä ovat:

1. Miten asetetut tavoitteet ovat toteutuneet?
2. Miten hankkeen organisointi on toiminut?
3. Mitä ennakoimattomia asioita on ilmennyt?
4. Miten kehittämisprosessi on edennyt?

Prosessin arvioinnin materiaalina ovat dokumentoidut itsearviointilomakkeet ja niistä tehdyt koosteet sekä koosteista tehdyt johtopäätökset. Tämän lisäksi aineistona ovat ohjausryhmän ja hankkeen toteuttajien tekemät sisällölliset ja toiminnalliset muutokset, tarkennukset ja korjaukset sekä hallinnoijalle tuotetut raportit.

Osana koko Etelä-Suomen Lapsen ääni -ohjelman arviointia osahankkeet raportoivat hallinnoijalle, joka on osa ULAPAN itsearviointia. Raportointi toteutetaan hallinnoijalle kaksi kertaa vuodessa. Kehittämisprosessin etenemistä seurataan seuraavien indikaattoreiden avulla: resurssien käyttö ja kehitys, tuotokset, eteneminen kohti asetettuja tavoitteita, hyvät käytännöt, toiminnot ja interventiot, yhteistyö ja verkostoituminen, työn tulosten levittäminen ja juurruttaminen, lasten, nuorten ja perheiden osallistuminen kehittämisprosesseihin, palautteen kerääminen ja hyödyntäminen.

Raportoinnin yhteydessä annetun tiedon lisäksi hallinnoija kokoaa osahankkeiden avainhenkilöiden näkemykset, joiden avulla etsitään lisätietoa mahdollisista alueellisista tai toimintalinjakohtaisista kehittämisprosessien eroista. Hallinnoijalle toimitetut raportit sekä avainhenkilöiden näkemyksistä tehdyt yhteenvedot liitetään osaksi ULAPPA-hankkeen arvioinnin kokonaisuutta ULAPPAA koskevilta osilta.

5 TULOSTEN ARVIOINTI

ULAPPA-hankeen tuloksia tarkastellaan palvelurakennetulosten arvioinnin avulla. Jotta tulokset voidaan osoittaa vaikuttavaksi, arvioidaan tulosten yhteyttä toimintoihin.

5.1 Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin palveluissa käytettävät menetelmät vahvistuvat

5.1.1 Osallisuusmenetelmiä käytetään laajemmin kunnissa.

Osallisuusverkostoon osallistuneiden tiedot ja kokemukset osallisuusmenetelmien käytöstä, hyödyistä ja edelleen kehittämisestä lisääntyvät ja menetelmiä käytetään laajemmin kunnissa perustamalla seudullinen verkosto. Verkostoon kuuluvat alueen verkostokonsultit, läheisneuvonpidon koollekutsujat ja hupu-kouluttajat.

Verkoston tavoitteena on edesauttaa asiakkaita osallistavien menetelmien käytön lisäämistä kunnissa. Verkoston avulla edistetään työntekijöiden keskinäistä toisiltaan oppimista jakamalla hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja. Tarkoitus on myös lisätä menetelmien tunnettuutta kunnissa ja edistää menetelmien osaajien käyttöä tarpeen vaatiessa yli kuntarajojen.

Verkoston toiminnan käynnistysvaiheessa selvitetään menetelmien käytön laajuutta sekä tarpeita verkoston toiminnalle. Selvitys toistetaan verkoston jäsenille vuonna 2011. Selvityksellä arvioidaan muutosta menetelmien käytön laajuudessa sekä verkoston tuen merkitystä menetelmien käytölle. Verkostotapaamisten sisällöistä kerätään osallistuja-arviot.

Arviointikysymykset ovat:

1. Miten menetelmien käytön laajuus on kunnissa muuttunut verkoston toiminnan aikana?
2. Onko verkoston toiminta tukenut osallistujia menetelmien käytössä?

5.1.2 Osallisuutta tukevien menetelmien käyttö lisääntyy palveluiden kehittämisessä

Osallisuutta tukevien menetelmien käyttö palveluiden kehittämisessä lisääntyy luomalla ja testaamalla malleja, joissa lapset, nuoret ja lapsiperheet voivat osallistua palvelun kehittämiseen.

Hankeessa edistetään toimintatapoja, joissa osallisuutta lisääviä menetelmiä käytetään toiminnan kehittämiseen yhdessä lasten ja perheiden kanssa. Toimintamallit dokumentoidaan niin, että ne ovat siirrettävissä ja toteutettavissa laajasti. Toiminnan vaikutuksia seurataan palveluyksiköissä. Lisäksi arvioidaan hankkeen aikana toteutuneen toiminnan määrää. Tavoitteena on neljä pilottia ja niiden puiminen edellä mainitun osallisuusverkoston tapaamisissa.

Arviointikysymykset ovat:

1. Onko osallistujien osallisuudella ollut vaikutusta palvelun sisältöjen kehittämiseen?
2. Ovatko osallisuusmenetelmien osaajat käyttäneet osaamistaan palvelujen kehittämisessä?

5.1.3 Kriisiosaaminen lisääntyä kunnissa

Kriisikouluttajat saavat tukea työlleen ja kriisiosaaminen lisääntyvät kunnissa seudullisen verkoston avulla.

Länsi- ja Keski-Uudellemaalle koulutetuista kriisikouluttajista kootaan seudullinen verkosto, jonka tavoitteena on tukea kriisityön kehittämistä ja koulutusta kunnissa. Kriisikouluttajille on tehty selvitys verkoston tarpeellisuudesta sekä toiveista verkoston toiminnalle. Selvitys tehtiin marras-joulukuussa 2009.

Toimintaa arvioidaan verkoston jäseniltä tapaamisten yhteydessä kerättävällä itsearviointilla sekä selvityksellä keväällä 2011. Selvityksessä arvioidaan osallistujien kokemuksia verkostotapaamisten hyödyistä kouluttajana toimimiselle.

Arviointikysymykset ovat:

1. Onko verkoston toiminta tukenut vertaiskouluttajien ammatillisen osaamisen lisääntymistä?
2. Onko verkosto tukenut kriisiosaamisen lisääntymistä kunnissa?

5.2 Monisektoraalinen yhteistyö ja johtaminen vahvistuvat

5.2.1 Lastensuojelupalveluiden tietojohdaminen ja kustannusten seuranta on kehittynyt kunnissa

Lastensuojelupalveluiden tietojohdamisen ja kustannusseurannan kehittymistä kunnissa edistetään Sosiaalitaidon ja kuntien yhteistyönä kehitetyn POP- Paljonko on paljon lastensuojelun kustannusseuranta taulukon viemisellä kuntien käyttöön. Taulukkoon kerätään lastensuojelupalveluiden kustannukset, jotta eri palveluiden käytön ja kustannusten vertailu mahdollistuisi.

POP-taulukon kehittämistyöllä tuetaan kuntien lastensuojelupalveluiden systemaattista kustannusten seurantaa. Kustannustieto liitetään muihin lastensuojelun arviointi-indikaattoreihin ja lisätään näin tietoa lastensuojelupalveluiden kustannusten ja vaikutusten suhteesta. Kehittämistoiminnan tavoitteena on lisätä strategista ymmärrystä sekä tukea sosiaalipalveluiden tietojohdamista. POP-taulukon kehittämistyön ohella lastensuojelupalveluiden järjestämistä ja kustannusvaikuttavuutta käsittelevää tietoa vahvistetaan toteuttamalla Lastensuojelu Länsi- ja Keski-Uudellamaalla -selvitys, jossa vertaillaan seudullisesti lastensuojelun toimenpiteiden kustannuksia ja määriä.

Lastensuojelupalveluiden tietojohdamista tuetaan myös luomalla lasten ja nuorten palveluiden johtaville työntekijöille ja muille asiantuntijoille foorumi. Foorumissa käsitellään lastensuojelupalveluiden rakenteen vaikutuksia kustannuksiin ja toiminnan vaikuttavuuteen. Tavoitteena on tuottaa uutta tietoa, edistää seudullista yhteistyötä ja strategista ymmärrystä sekä tukea palveluiden johtamista. Hankkeen aikana järjestetään 3-4 kustannusvaikuttavuuteen keskittyvää työkokousta.

Yleisen kustannusseurannan ja foorumeiden lisäksi toteutetaan tarkempia kustannusvaikuttavuuden arviointeja seudullisesta Perhe-pankki hankkeesta, Hyvinkään intensiivimenetelmästä, Lost-Karviaisen Voimaa perheille –pilotista, Lohjan nuorten vastaanottoyksiköstä, Kirkkonummen ja Karviaisen jälkihuollosta sekä Nikinharjun lastenkodin käytön vaikutuksista Karviaisen lastensuojelupalveluiden kustannuksiin.

Lastensuojelupalveluiden kustannuseurannan ja vaikuttavuuden arvioinnin kehittämistä arvioidaan seuraamalla, kuinka laajasti POP- taulukkoa tai sen osia on hyödynnetty kunnissa. Lisäksi kerätään jatkuvaa palautetta kuntien asiantuntijoilta tietojohtamiseen ja kustannusten seurantaan liittyvän kehittämistyön vaikutuksista kuntien päätöksentekoon, suunnitteluun ja kehittämistyöhön.

Arviointikysymykset ovat:

1. Kuinka laajasti POP- taulukko tai sen osat ovat käytössä?
2. Tukeeko POP- taulukko lastensuojelun kustannuseurantaa?
3. Hyödyttävätkö toteutetut arvoinnit ja yhteistyö foorumit kuntien päätöksentekoa, suunnittelua ja palveluiden kehittämistyötä?

5.2.2 Tietoperusta lasten terveydestä ja hyvinvoinnista vahvistuu kunnissa

Tietoa lasten hyvinvoinnista ja terveydestä lisätään kunnissa keräämällä tietoa 4-5 –vuotiaiden sekä 5-luokkalaisten koululaisten terveydestä ja hyvinvoinnista. Kuntien päätöksentekijöillä, johdolla ja asiantuntijoilla on tiedontuotannon avulla käytössään uutta tietoa oman toiminta-alueen lasten terveydestä ja hyvinvoinnista päätöksenteon tueksi.

Lapsilta itseltään kerätään tietoa heidän hyvinvoinnistaan. Varhaiskasvatusikäisille lapsille tehdään kysely, jossa vanhemmat toimivat lastensa haastattelijoina. Kysely linkitetään lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaprosessiin. Lisäksi tehdään hyvinvointikysely 5-luokkalaisille koululaisille.

Toimintaa arvioidaan seuraamalla, mitä uutta tietoa kyseisten tiedonkeruumenetelmien ja kyselyiden avulla saadaan lasten terveydestä ja hyvinvoinnista ja mikä on tiedon käytettävyys palveluiden kehittämisessä.

Arviointikysymykset ovat:

1. Mitä ikäryhmäkohtaista uutta tietoa saadaan lapsille tehtävillä kyselyillä?
2. Mikä on tiedon käytettävyys palveluiden kehittämisen näkökulmasta?

5.2.3 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaprosessien arviointi ja seuranta vahvistuvat

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaprosessien arviointia ja seuranta vahvistetaan järjestämällä alueellisia lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmafoorumeita. Tilaisuudet suunnataan kuntien sosiaali-, terveys- ja sivistystoimen johdolle, välijohdolle sekä luottamushenkilöille. Tavoitteena on jakaa tietoa lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnista alueella sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien toteutuksesta. Tavoitteena on lisäksi vahvistaa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien seuranta ja arviointia sekä löytää mahdollisia seudullisia yhteistyön ja kehittämisen kohteita.

Foorumeita arvioidaan osallistujien arvioilla tilaisuuksien hyödyistä oman alueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaprosessille.

Arviointikysymykset ovat:

1. Kuinka hyvin foorumit tukevat kuntien lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaprosessia?
2. Tuottiko foorumi osallistujille uutta tietoa lasten ja nuorten palveluiden kehittämisen tueksi?

5.2.4 Moniammatillinen yhteistyö ja johtaminen kehittyvät kunnissa

Moniammatillinen yhteistyö ja johtaminen kehittyvät kunnissa järjestämällä koulutusta kuntien eri yhteistyöryhmien tarpeiden mukaan.

Kuntien, kuntayhtymien ja yhteistoiminta-alueiden moniammatilliset yhteistoimintaryhmät edistävät alueellaan suunnitelmallista lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluiden kehittämistä. Länsi- ja Keski-Uudenmaan alueella tapahtuvat sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvät rakenteelliset uudistukset sekä palveluiden kehittäminen luovat kuitenkin haasteita lasten ja nuorten palveluiden moniammatillisen yhteistyön toimimiselle.

Toimintaa arvioidaan yhteistyöryhmiltä kerättävän arvioinnin avulla.

Arviointikysymyksenä on: Miten tuki ja koulutus ovat edistäneet moniammatillista yhteistyötä?

LIITTEET

Liite 1. ULAPAN kehittämisprosessin arviointi

Arvioinnin kohde (toiminnot)	Arviointikysymykset	Tiedonkeruun menetelmät	Aikataulu ja vastuu	Raportointi ja tiedon käsittely
<p>Toimintasuunnitelmassa esitetyt toiminnot</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin palvelujen menetelmien vahvistaminen 2. Monisektoraaalisen yhteistyön ja johtamisen vahvistaminen 3. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden osallisuuden vahvistaminen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miten asetetut tavoitteet ovat toteutuneet? 2. Miten hankkeen organisointi on toiminut? 3. Mitä ennakoimattomia asioita on ilmennyt? 4. Miten kehittämisprosessi on edennyt? 	<p>Hanketyöntekijöiden ja ohjausryhmän Itsearviointi, hallinnoijan tuottama kysely</p>	<p>Hanketyöntekijöiden jatkuva itsearviointi, ohjausryhmän itsearvioinnit 4 kertaa vuodessa. Hallinnoijalle tehtävät raportoinnit puolivuositain.</p>	<p>Itsearvioinnit ohjaavat kehittämisprosessin etenemistä. Puolivuositainen raportointi hallinnoijalle. Ohjausryhmän itsearvioinnin koosteet</p>

Liite 2. ULAPAN tulosten arviointi

Tulos	Arviointikysymykset	Tiedonkeruun menetelmät	Aikataulu ja vastuu
Osallisuusverkostoon osallistuneiden tiedot ja kokemukset osallisuusmenetelmien käytöstä, hyödyistä ja edelleen kehittämisestä ovat lisääntyneet ja menetelmiä käytetään laajemmin kunnissa.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miten menetelmien käytön laajuus on muuttunut verkoston toiminnan aikana? 2. Onko verkoston toiminta tukenut osallistujia menetelmien käytössä? 	Kysely <ul style="list-style-type: none"> - ennen ja jälkeen Itsearviointi <ul style="list-style-type: none"> - verkostotapaamisista 	Kysely 1. tammikuu 2010, kysely 2 toukokuu 2011, itsearviointit verkostotapaamisten jälkeen. MR
Osallisuutta tukevien menetelmien käyttö lisääntyy palveluiden kehittämisessä	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onko osallistujien osallisuudella ollut vaikutusta palvelun sisältöjen kehittämiseen? 2. Ovatko osallisuusmenetelmien osaajat käyttäneet osaamistaan palvelujen kehittämisessä? 	Kysely osallisille ja dokumentointi toteutuneista piloteista	Kysely palvelurakenteessa mukana olleille sekä osallisuusverkoston jäsenille kevät 2011. MR
Kriisiosaaminen lisääntyy kunnissa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onko verkoston toiminta tukenut vertaiskouluttajien ammatillisen osaamisen lisääntymistä? 2. Onko verkosto tukenut kriisiosaamisen lisääntymistä kunnissa? 	Kyselyt ja itsearviointi	Kysely verkoston jäsenille marraskuu 2009 ja toukokuu 2011. Verkoston tapaamisten sisältöjen arviointi tapaamisten yhteydessä. MR
Lastensuojelupalveluiden kustannusten seuranta ja tietojohdaminen on kehittynyt kunnissa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kuinka laajasti POP- taulukko tai sen osat ovat käytössä? 2. Tukeeko POP- taulukko lastensuojelun kustannusseurantaa? 3. Hyödyttävätkö toteutetut arvioinnit ja yhteistyö foorumit kuntien päätöksentekoa, suunnittelua ja palveluiden kehittämistyötä? 	Kysely kuntien asiantuntijoille	Koko hankkeen aikana, TT

<p>Tieto 4-5-vuotiaiden sekä 5-luokkalaisten lasten hyvinvoinnista ja terveydestä ja on lisääntynyt kunnissa.</p> <p>Kuntien päätöksentekijöillä, johdolla ja asiantuntijoilla on käytössä tietoa oman toiminta-alueen lasten terveydestä ja hyvinvoinnista.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mitä ikäryhmäkohtaista uutta tietoa saadaan lapsille tehtävillä kyselyillä? 2. Mikä on tiedon käytettävyys palveluiden kehittämisen näkökulmasta? 	<p>Kokemusten kerääminen hyvinvointisuunnitelmafoorumeissa 2011</p>	<p>Kevät 2011, MR</p>
<p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaprosessin arviointia ja seuranta on vahvistettu.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kuinka hyvin foorumeilla tuotettu tieto tukee kuntien lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaprosessia 2. Tuottiko foorumi osallistujille uutta tietoa lasten ja nuorten palveluiden kehittämisen tueksi? 	<p>Kysely Foorumeiden osallistujille</p>	<p>kevät 2010 ja 2011, MR</p>
<p>Moniammatillinen yhteistyö ja johtaminen ovat kehittyneet kunnissa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miten tuki ja koulutus ovat vaikuttaneet moniammatilliseen yhteistyöhön? 	<p>koulutusten saaneiden itsearviointi</p>	<p>Hankeen aikana, MR/TT</p>